

2021-05-16

Finansdepartementet  
Fi2020/02715  
[fi.remissvar@regeringskansliet.se](mailto:fi.remissvar@regeringskansliet.se)  
[fi.sba.bb@regeringskansliet.se](mailto:fi.sba.bb@regeringskansliet.se)

## Remissvar avseende Boverkets rapport Utveckling av regler om klimatdeklaration av byggnader

### Bakgrund till regler om klimatdeklarationer

Swedisol har i tidigare remissvar till Ds 2020:4 skrivit att en klimatdeklaration för byggnader är bra men har tidigare avstyrkt förslaget eftersom endast produktionsskedena A1-A5 var med vilket leder fel eftersom livscykelperspektivet då saknas. Vi anser att det är nödvändigt att styra mot ett livscykelperspektiv så därför är det då ologiskt att inskränka klimatdeklarationen till endast produktions skedet. Vi anser att det finns behov av ökad medvetenhet om vikten av olika val i byggfasen för miljön, inklusive klimatpåverkan. Swedisol menar emellertid att sådana åtgärder måste ske på kvalificerad grund och oroas av att viljan att komma igång snabbt och att en för liten tillgång till byggnadernas LCA kan leda till felaktiga beslut och ojämlig konkurrens.

Ur ett hållbarhetsperspektiv har vi inte råd att bygga med kort livslängd och därför måste deklARATIONEN ha alla skeden med från början. Att bygga, förvalta och underhålla byggnader är också väldigt resurskrävande och det är därför viktigt att välja långsiktiga lösningar. Livslängd bör ingå i beräkningarna och här kan både konkreta produkter och övergripande designlösningar få ett helt annat resultat om du genomför en fullständig livscykelanalys.

Swedisol delar bedömningen att branschens kunskap ökar om byggnaders klimatpåverkan genom att införa klimatdeklarationer men anser att om deklarerat skede inskränks till A1-A5 och livslängden sätts till 50 år kommer branschen troligen att välja material och lösningar som inte blir optimalt för klimatet. Vissa material och metoder kommer dessutom att förfördelas och konkurrensen kommer att snedvridas.

Det finns en viss risk i att ett stort fokus på byggnadens klimatpåverkan kan medföra att viktiga funktioner som brandskydd, fuktskydd, bullerskydd och beständighet påverkas negativt om inte dessa tekniska egenskaper särskilt beaktas. Detta bör noteras i framtida informationsinsatser när de nya kraven införs. Det är oklart hur framtida informationsinsatser kan garantera hänsyn till ovanstående egenskaper, om man bara väljer material efter lägsta klimatpåverkan.

### **Tidplan för införande av gränsvärden**

Swedisol anser att detaljerna inför införandet av lagen 2022 kommer väldigt sent då det tar tid att hinna anpassa sig till den nya lagen. Det finns fortfarande oklarheter i frågan om vilka produkter som ska ingå och vilka som inte ska ingå när lagen träder i kraft.

Även om det inte kommer att bli krav på specifika data så kommer lagen med tillhörande förordning och föreskrift ofrånkomligt att leda till att klimatpåverkan används som ett upphandlingskriterium vid val av material/produkt och därmed kommer det att bli ett marknadskrav att man som tillverkare/leverantör har EPD-underlag för sina material/produkter. Framtagningen av EPD-underlag tar dock tid och är kostnadsdrivande.

Vi anser att det är viktigt att inte dröja för länge med att uppdatera de generiska värdena för produkter. De värderingar som är angivna i databasen för olika isoleringstyper är genomsnittliga värderingar och representerar produkter från olika länder. Flera producenter gör för närvarande förändringar i produktionen för att minska utsläpp av växthusgaser vilket innebär att GWP-värdet för produkterna förändras. Meningen med databasen är att minska klimatavtrycket i byggprocessen och därför är det viktigt att det finns incitament för tillverkare att investera i annan teknologi. Det är inte bra om den genomsnittliga värderingen används i projekteringsfasen istället för att använda produktspecifika och uppdaterade data.

Swedisol anser att tidplanen för införandet av gränsvärden är rimlig under förutsättning att det är tydligt vilka produkter som kommer att omfattas så att företagen får en möjlighet att förbereda sig och ta fram underlag i form av EPD:er. Boverket anger att en utvärdering kommer att påbörjas tre år innan införandet av en regelförändring. Branschen skulle dock behöva svar på detaljer kring vad regelförändringen kommer innebära minst när det är minst tre år kvar innan den träder i kraft för att hinna förbereda sig.

I företagens arbete med att reducera klimatpåverkan från sina produkter behöver hänsyn tas till att produktutveckling tar tid och att det behöver finnas utrymme för att testa funktion hos såväl produkter som i de system de ska ingå i över tid.

### **Tillkommande moduler i klimatdeklarationen från 2027**

Swedisol anser att det är positivt att de tillkommande modulerna läggs till i deklARATIONERNA, eftersom det minskar risken för suboptimering ur ett livscykelperspektiv.

Vi ser dock att det fortfarande finns en viss risk för suboptimering till följd av man väljer produkter med en låg klimatpåverkan för de delar som inkluderas – men som får negativa effekter på sådant som inte inkluderas i beräkningarna.

Den tekniska beskrivningen av isoleringsmaterial bör omfatta isoleringsmaterialens brandklass, eftersom det är en väldigt stor skillnad mellan olika isoleringsmaterial vilket kan ha en avgörande betydelse vid en brand. Boverket skriver i sin rapport om ”Utveckling av regler om klimatdeklaration av byggnader”:

”Boverket ser en risk med att ett ökat fokus på byggnadens klimatpåverkan kan medföra att andra viktiga funktioner på byggnaden påverkas negativt när åtgärder vidtas för att minska klimatpåverkan vid byggandet, om inte detta noga följs upp. Det gäller i första hand tekniska egenskaper som brandskydd, fuktskydd, bullerskydd och beständighet som särskilt bör beaktas. Frågor som behöver belysas är vad som kan hända när vi byter ut ett visst material mot ett miljövänligare alternativ. ”

Utsläpp av koldioxid och därmed klimatbelastning påverkas också vid dålig brandsäkerhet:

”Brand- och vattenskador i Sverige svarar för en stor del av alla byggsador och orsakar årliga koldioxidutsläpp på cirka 57 000 ton. Med ASEK:s58 nuvarande värdering av koldioxidutsläpp motsvarar detta en miljökostnad på knappt 65 miljoner kronor per år. Brand- och vattenskador i Sverige svarar för en stor del av alla byggsador och orsakar årliga koldioxidutsläpp på cirka 57 000 ton. Med ASEK:s58 nuvarande värdering av koldioxidutsläpp motsvarar detta en miljökostnad på knappt 65 miljoner kronor per år. ”

Dessutom bör det noteras att när man värderar isoleringsmaterial i en hel livscykel är inte skillnaderna mellan materialen så stora.

### **Beräkningsperiod**

Som motiv till den valda beräkningsperioden, 50 år, framförs bland annat att osäkerheten i produktionsmetodernas klimatpåverkan ökar ju längre beräkningsperiod man väljer, och att teknikutvecklingen för vissa byggprodukter är så snabb att det blir orimligt att räkna på dagens klimatpåverkan från produktion av material långt framåt i tiden. Vidare anförs att det inte finns några dokumenterade studier som visar att tillämpningen av LCA i projektering har lett till att byggprodukter med lång livslängd har missgynnats.

Swedisol instämmer med att osäkerheten i beräkningarna ökar med långa livslängder. Detta är dock endast relevant för material och produkter som behöver bytas ut under beräkningsperioden. För vissa material kommer det inte att krävas något utbyte även om beräkningsperioden är 100 år, och för dessa materialslag blir argumentet om osäkerhet i beräkning av klimatpåverkan på grund av en lång livslängd inte relevant.

Vi anser därför att det skulle vara värdefullt att ha med såväl 50 som 100 år som beräkningsperiod i syfte att få ett större underlag för utvärdering av konsekvenserna av hur olika livslängder påverkar resultaten.

### **Metod för gränsvärden**

Swedisol håller med om att gränsvärden ska differentieras mellan olika byggnadstyper. Vi vill i detta sammanhang emellertid påpeka att även hus av samma typ/kategori kan se väldigt olika ut. Detta kan bland annat vara en följd av platsen där byggnaden ska uppföras. De gränsvärden som sätts behöver ta hänsyn till detta så att de inte skapar en icke önskvärd styrning, till exempel avseende på vilken mark som används.

I detta sammanhang också påpeka vikten av att referensvärdena sätts utifrån relevanta byggnader. Marknaden har redan börjat jobba med klimatreduktion och referensvärdena behöver sättas utifrån de byggnader som byggs nu.

Det är viktigt att komma ihåg att det finns ett osäkerhetsintervall i ett LCA-resultat. I detta sammanhang är också metoden för hur man räknar av central betydelse för det resultat som erhålles. Som tidigare nämnts kommer lagen med tillhörande förordning och föreskrift ofrånkomligt att leda till att klimatpåverkan används som ett upphandlingskriterium vid val av material/produkt. Införandet av gränsvärden kommer ytterligare att förstärka detta.

Swedisol vill mot bakgrund av detta trycka på vikten av informationsinsatser om LCA som metod och att hänsyn måste tas till den osäkerhet som metoden innebär när man väljer material/produkt utifrån klimatprestanda. Detta är av yttersta vikt då det annars kan leda till snedvriden konkurrens.

Marknaden för material och produkter är inte nationell. För att det överhuvudtaget ska gå att jämföra underlag från tillverkare i olika länder anser Swedisol att det är viktigt att det sker en harmonisering av miljövarudeklarationer inom EU. För byggmaterialindustrin är detta även viktigt med hänsyn taget till att det annars kan innebära att man tvingas ha olika underlag för olika marknader.

### **Om Swedisol**

Swedisol driver frågor av branschgemensam karaktär till nytta för medlemsföretag och andra intressenter. Vi är en aktiv remissinstans och opinionsbildare och företräder medlemmarna i kontakter med statliga och kommunala politiker, myndigheter, organisationer och företag. Medlemmarna i Swedisol tillverkar och marknadsför isoleringsprodukter av mineralull. Produkterna används i första hand som skydd mot värme, brand, kyla och ljud. Det är viktiga produkter i byggprocessen som i hög grad bidrar till ett hållbart byggande och ett effektivt utnyttjande av våra energikällor.

Vårt mål är att minimera eller helt ta bort behovet av köpt energi för uppvärmning av våra byggnader. Vi strävar efter att radikalt minska utsläpp av växthusgaser från byggnader och på så sätt minska klimatförändringen. Vår syn på energieffektivisering i byggnader är att alltid börja med en genomgång av klimatskärmen – det vill säga byggnadens tak, golv, väggar, fönster och dörrar. Klimatskärmen ska vara välisolerad och tät för att undvika onödiga värmeförluster. Swedisol är medlem i Byggmaterialindustrierna och den europeiska branschorganisationen Eurima. Vi samarbetar även med andra intresseorganisationer, nationellt såväl som internationellt.

Med vänlig hälsning

Mats Björs

Vd Swedisol